

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Taustatietoa Green Care -laatumerkkien rakentamisesta

Laatutyön kansallinen kehittäminen

Green Care -laatumerkkiä koskeva työ on ollut keskeistä koordinaatiohankkeen sisältöä viimeisen vuoden aikana. Laatumerkin valmistelusta on vastannut Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Laatumerkkityötä ei aloitettu tyhjästä, vaan se perustuu edellisessä valtakunnallisessa Green Care -hankkeessa (VoiMaa!-hanke) tehtyihin laatusuosituksiin ja Green Care -työkirjaan. Laatusuosituksista vastasi myös tuolloin Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Laatumerkin kehittämistyötä on tehty kiinteässä yhteistyössä Green Care Finland ry:n hallituksen kanssa. Myös pilottitoimijat ovat olleet kehittämistyössä keskeisessä asemassa. Lähes alusta lähtien on katsottu tarpeelliseksi kehittää kaksi rinnakkaista laatumerkkiä, toinen LuontoHoivan (lähinnä sote-palvelut) ja toinen LuotoVoiman (lähinnä virkistys- ja hyvinvointipalvelut) palveluille, sillä näiden palveluryhmien laatuksiteerit poikkeavat hieman toisistaan.

Laatumerkin tavoitteet

Laatumerkillä tähdätään Green Care -palveluiden systemaattiseen ja uskottavaan laadunhallintaan. Tavoitteena on samalla Green Care -palveluiden arvotuksen ja tunnettuuden lisääminen. Laatumerkin avulla palveluntuottaja voi erottautua ja markkinoida palveluitaan vakavasti otettavina ja vastuullisesti tuotettuina. Laadun systemaattisesta hallinnasta on lisäksi hyötyä palveluntuottajien osaamisen ja (liike)toiminnan kehittämisessä ja hallinnassa sekä työhyvinvoinnin lisäämisessä. Tavoitteena oli laatumerkki, joka ei ole hallinnoltaan ja kustannuksiltaan kohtuuttoman kallis, mutta joka kuitenkin selkeästi osoittaa palvelunlaadun lisäarvon.

Green Care -palveluiden peruslaatuvaatimukset ovat samat, kuin muilla vastaavilla palveluilla. Green Care -laatumerkillä osoitetaan luontolähtöisyyden ja palvelun laatutyöpanostuksen lisäarvo, jonka toivotaan tulevaisuudessa toimivan laatua osoittavana kriteerinä esimerkiksi kilpailutuksissa. Siten merkin tunnetuksi tekeminen on tärkeää.

Laatusuositukset merkin edeltäjinä

Laatumerkkiä alettiin kehittää VoiMaa!-hankkeen laatusuosituksen pohjalta, koska toimijat toivoivat suosituksen täyttämisen lisäksi vielä selkeämpää mahdollisuutta erottaa palveluittensa laatua koskien. VoiMaa!-hankkeessa THL:n määrittelemät suositukset laadunhallinnalle olivat laadunhallintadokumenttien (omavalvontasuunnitelman, turvallisuussuunnitelman ja Green Care työkirjan) käyttö; palvelun tuottamiseen tarvittavan perusosaamisen (esimerkiksi luonnonvara-alan osaaminen tai sote-alan osaaminen); sekä luontolähtöisyysosaamisen (Green Care -osaamisen) osoittaminen. Näitä suosituksia lähdettiin testaamaan tulevan merkin mahdollisina kriteereinä pilotoinnin ensimmäisessä vaiheessa.

Laatukriteerien ja -lautakuntatyön pilotointi

Kriteerien testaukseen osallistui viisitoista vapaaehtoista Green Care -palveluntuottajaa eripuolilta Suomea. Testiryhmään kuului, sekä LuontoHoivan (lähinnä sote-palvelut) että LuontoVoiman (läninnä virkistys- ja hyvinvointipalvelut) palveluiden tuottajia. Lisäksi ryhmään kuului neljä pilottitoimijaa, jotka tuottivat palveluita moniammattillisessa (luonnonvara-ala ja sote-ala) yhteistyössä. Pilottien asiakasryhmiä olivat muun muassa kehitysvammaiset, mielenterveyskuntoutujat, päihdekuntoutujat, työhyvinvointiryhmät, lapset, ikääntyvät ja työkäiset. Luontolähtöisiä toimintamuotoja näillä palveluntuottajilla olivat puutarhan ja maatilankäyttö, luontoavusteisuus, eläinavusteisuus (mm. hevoset, lampaat).

Pilotointi sisälsi alkukeskustelut, dokumenttien täytön ja keruun, sekä loppukeskustelut ja palautteen. Tämän jälkeen pilotointiin laatulautakunnan työtä. Lautakuntapilotointiin osallistui viisi Green Care Finland ry:n hallituksen jäsentä. Tämän pilotoinnin avulla testattiin laatumerkkien haku- ja myöntöprosessia sekä laatulautakunnan työskentelytapaa ja ajankäyttöä. Pilotointien avulla saatiin arvokasta tietoa merkin kriteerien ja hallinnan suunnitteluun. Pilotoinnin tuloksena testattujen kriteerien sisältöihin saatiin tarkennuksia, kriteerit sinänsä osoittautuivat toimiviksi.